

5. Прѣзъ 1073 г. стана третъто голѣмо възстание на македонскитѣ българи. Възстанието бѣ замислено отъ българскитѣ велможи въ Скопѣе, на чело на Георгия Войтѣхъ (*οἱ κατὰ τὴν Βουλγαρίαν προέχοντες... οἱ ἐν τοῖς Σκοπίοις προέχοντες, οἷς ἔξαρχος ἦν Γεώργιος ὁ Βοϊτάχος*). Възстанието бѣше подигнато въ Призрѣнѣ, който тогава бѣ населенъ съ българи. За възстанието и за дѣйствиата въ Нишѣ, Охридѣ, Дѣволѣ, Костурѣ, срв. документитѣ, № 15.

6. Въ края на XII в. българското възстание въ Мизия сполучи. Основа се второто българско царство. Щомъ се закрѣпи царството при Асѣня I, първитѣ стремежи на неговия наслѣдникъ Калояна бѣха да се разшири държавата, и това разширение бѣ насочено най-много къмъ Македония, която въ своитѣ възстания не сполучи да възстанови българската свобода. Благодарение на българското население, цѣла Македония безъ Солунъ и Халкидика, бидоха включени въ България отъ Калояна (1197—1207 г.). На Асѣня II остана да заеме цѣла Албания, Тесалия (1218—1241 г.).

7. Къмъ срѣдата на XIII в. Македония била пакъ завладѣна отъ Византия. Прѣзъ 1255 г. българскиятъ царъ Михаилъ Асѣнъ ударилъ на гърцитѣ, за да си възвърне Тракия и Македония. Като прѣвзелъ Тракия, гърцитѣ много се изплашили, защото знаели, че и западнитѣ, македонски области, ще паднатъ подъ българитѣ, тъй като тѣ били населени съ българи (*Βουλγάροις οἰκοῦνται*), а тѣхнитѣ сремежи били да се съединятъ съ своитѣ събратя. Срв. за това документитѣ, № 27.

8. Къмъ края на дългото турско робство, прѣзъ 1876 г., когато българитѣ въ Балкана дигнаха своето Априлско възстание противъ турцитѣ, едновременно почти съ тѣхъ и македонскитѣ българи дигнаха замисленото въ Солунъ и изпълнено въ Малешевско българомакедонско възстание. Срв. за него документитѣ, № 212.

9. Българскитѣ възстания и турскитѣ жестокости накараха европейскитѣ сили да помислятъ за облекчение участиа на християнското и особено на българското население въ Турско. За тая цѣль се събра Цариградската конференция, която засе-